

NOTULEN VAN DE OPENBARE RAADSVERGADERING van 13 oktober 2016 om 19.30 uur

Voorzitter: H.P. Bakker
Griffier: H.P. Reijsoo
Aanwezige raadsleden: CDA: Van Bruggen, Koster, Rutgers-Swartjes, Wijnstra
PvdA: Heres, Kuiper
ChristenUnie: Berghuis, Doesburg, De Jong
VVD: Hoekzema
Tevens aanwezig de collegeleden: Van Dijk, Van de Kolk, De Vries
Afwezig m.k.: Rus

1. Opening en vaststelling agenda

Voorzitter	Opent vergadering, heet aanwezigen welkom, spreekt ambtsgebed uit. Meldt dat dhr. Rus afwezig is. Constateert dat de agenda conform kan worden vastgesteld. Spreekt het volgende in memoriam uit voor het op 25 september jl. overleden oud PvdA-raadslid Peter Draaisma. “Dit is de eerste raadsvergadering van Bedum na het overlijden van Peter Draaisma. De schok was groot toen we op 25 september jl. daarvan hoorden. Zijn deelname aan het raads- en raadscommissiewerk in onze gemeente duurde 9 jaar, tot in december 2014. Hij was weliswaar raadslid voor de PvdA, maar liep soms wel op gouden schoenen. Op weg naar de crematie heeft Bedum – namens raad en college - een brief gestuurd met condoleances; ook met de herinneringen die onze nestor Jan Berghuis bij het afscheid van Peter Draaisma als raadslid, in de raad van december 2014, heeft uitgesproken. En uiteraard hebben we zijn achterblijvende vrouw en twee zonen sterkte gewenst met de verwerking van dit onverwachte en grote verlies. Bij de crematie waren vele raadsleden en collegeleden van Bedum aanwezig. De wel zeer bijzondere muziek, die ook bij Peter paste, zal ons ook bijblijven. Ik verzoek de raad van Bedum om een moment van stilte ter nagedachtenis van het leven van Peter Draaisma.”
------------	--

2. Vragenuur voor raadsleden

Er zijn geen vragen aan het college gesteld.

3. Bekrachtiging voornemen herindeling van de gemeenten Bedum, De Marne, Winsum en Eemsmond: BMW (rv nr 053)

Wijnstra	Constateert dat het vanavond een historisch moment is. Men staat nu letterlijk aan de vooravond van een definitief besluit dat door de provincie zal moeten worden genomen. Voorliggend is de bekrachtiging van de keuze voor samenvoeging van de gemeenten Bedum, de Marne, Winsum en Eemsmond die nog een eigen naam zal krijgen. In het stuk staat ook onder 1 het voorgestelde besluit om dit samengaan per 1 januari 2019 te bekrachtigen – komt daar later in zijn betoog nog op terug. De volgende stap die genomen moet worden als de raad hiermee instemmen - en het standpunt van het CDA hierin mag bekend zijn – is dat dit besluit ter kennisgeving wordt voorgelegd aan Gedeputeerde Staten van de provincie Groningen. Daarmee worden ook alle andere varianten afgesloten waarover de afgelopen jaren hier aan tafel van gedachten gewisseld is zoals de G7, maar ook andere varianten. Zoals bekend heeft het CDA lang vastgehouden aan zelfstandigheid van de gemeente Bedum maar is het CDA opgeschoven van standpunt, en in de voorliggende variant kan het CDA zich ook prima vinden. In de onderliggende stukken is een aantal plannen van aanpak aangeboden die gedeeltelijk ook al eerder zijn besproken. Het CDA stemt ook in met vaststelling van het plan van aanpak inzake visievorming en de naamgeving. Afgelopen week stond in de krant ook hoe dat proces verloopt, het CDA vindt het ook goed dat daar een brede groep betrokkenen zoals het bedrijfsleven en de inwoners bij betrokken wordt om te komen tot een passende nieuwe naam voor de gemeente, de fractie laat zich daarin graag blij verrassen. De fractie kan zich ook vinden in de in het stuk vermelde kritische succes-
----------	---

	<p>factoren daarbij. De onderliggende planning ook voor wat betreft het plan van aanpak ter voorbereiding op de wetgeving is redelijk ambitieus. Het proces staat redelijk onder tijdsdruk, er moeten snel besluiten genomen worden, maar voor het CDA is het belangrijkste dat er nu achter andere varianten een punt gezet wordt en er een besluit tot samenvoeging genomen wordt; de datum van 1 januari a.s. die voor andere partijen wellicht wat belangrijker is, is voor het CDA wat minder belangrijk: mocht daar wat meer tijd voor nodig zijn dan is dat voor het CDA geen bezwaar. Over het algemeen is het CDA voor haast maken en voor snelheid, maar vindt de fractie wel dat het proces rond de herindeling BMW en processen die daarop volgen, zorgvuldig moeten worden doorlopen. Tot slot, stemt het CDA ook in met het voorbereidingskrediet van € 62.500,-.</p>
Hoekzema	<p>De voorkeur van de VVD inzake herindeling van Bedum met andere gemeenten was altijd om zo dicht mogelijk bij de stad Groningen te blijven. Dat is er niet van gekomen. Vorming van een grote G7 gemeente was voor de VVD onacceptabel geweest. De nu voorliggende keuze is voor de VVD de beste keuze na haar eigen voorkeur. De voordelen van de nabijheid van de stad zijn er teveel om op te noemen. Het dorp Bedum en zijn omgeving zal daarvan blijven profiteren, zeker als woon- en leefgebied. De nieuw ontstane gemeente BMW – of wat zij ook voor naam moge krijgen - zal naar de mening van de VVD ook een grote toekomst hebben, zeker met de Eemshaven erbij. Maar niet alleen de Eemshaven zorgt voor welvaart, ook de sterke agrarische sector met de grote uitbreiding van het Bedumer zuivelpark zal mede zorgen voor een economisch sterke nieuwe gemeente. Kleinere bedrijven zullen het succes compleet maken. De in voorliggend document genoemde voordelen om tot deze nieuwe gemeente te komen zijn evident. De VVD wil er een paar uitlichten. De VVD vindt dat de bevolking grote invloed op de naamgeving van de nieuwe gemeente moet hebben. Er ontstaat een gemeente die robuust genoeg is om te zorgen voor meer bestuurskracht, vermindering van kwetsbaarheid en een toename van kwaliteit van dienstverlening aan de inwoners, maatschappelijke partners en het bedrijfsleven. Er ontstaat een gemeente met een financieel perspectief waarin naast de haven van de Eemsmond als belangrijke economische motor, ook verschillende andere economische dragers waaronder de agrarische sector in een verdienmodel voorzien. De VVD stemt dan ook wel overwogen in met de beslispunten 1 tot en met 7.</p>
Heres	<p>Wil om te beginnen de voorzitter dankzeggen voor diens goede woorden ter herinnering van Peter Draaisma. De PvdA wil om te beginnen haar waardering en respect uitspreken voor het vele werk dat al is verzet na het op 8 september jongstleden genomen besluit over het verkennend startdocument inzake de BMW-variant. Liever dan uit te wijden over wat er in de tussentijd en daaraan voorafgaand is gebeurd, concentreert de PvdA zich op wat de gemeente thans te doen staat en aan de orde is: bekrachtiging van het besluit van 8 september jl. Antwoorde graag op het 7 punten tellende voorstel. Daarvan zijn de onder 1. en 3. Genoemde voor de PvdA het belangrijkste. Met beide voorstellen kan PvdA onvoorwaardelijk en van harte instemmen, daarbij verwijzend naar haar bijdrage in de raad van 8 september jl. De voorstellen onder 2. en 4. hebben uiteraard ook de instemming van de PvdA omdat het logische gevolgen zijn van de besluitvorming onder 1. en 3. De fractie heeft de aangeboden plannen van aanpak voorstel pt. 5 en 6 met veel belangstelling tot zich genomen. Heeft begrepen dat deze in de maand oktober nog een verdiepingsslag zullen ondergaan. Beschouwt beide plannen als goede basis om te komen tot een daadwerkelijke verwezenlijking van de nieuw te vormen gemeente. Is verheugd over de aanpak volgens welke de vier colleges een brede maatschappelijke betrokkenheid en draagvlak denken te kunnen krijgen van de burgers en maatschappelijke organisaties. Vindt ook de betrokkenheid van de raad bij het hele proces goed beschreven maar heeft op dat punt nog een vraag. Zijn in de op p.8 van het plan van aanpak voorbereidingsfase herindeling BMW beschreven klankbordgroep alle fracties per gemeenteraad vertegenwoordigd, of per gemeenteraad een nog te bepalen aantal vertegenwoordigers? Dat het proces van herindeling veel vraagt van alle betrokkenen naast de normale werkzaamheden, is duidelijk en dat dit ook financiële consequenties heeft, is evident. De PvdA kan dan ook instemmen met het voorstel onder</p>

	<p>punt 7. Om welke dorpen gaat het bij de in het raadsvoorstel aangekondigde volksraadpleging in Middag Humsterland? Al met al bevestigt de PvdA-fractie met veel overtuiging en vreugde het besluit van 8 september jl. om te komen tot vorming van een BMW-gemeente met de werknaam Hoogeland. Als vanavond alle vier betrokken gemeenteraden hetzelfde besluit nemen - en daar twijfelt de PvdA niet aan – moet men nu aan de bak: met volle kracht vooruit, in het belang van alle inwoners van dit gebied, met wat de PvdA-fractie betreft voorop de enorme gebiedsopgaven en burgers nabijheid die naar haar mening in de voorliggende documenten goed zijn weergegeven. Er staat allen nog veel, maar interessant werk te wachten. Daarbij wenst de PvdA allen dan ook veel succes.</p>
<p>Berghuis</p>	<p>Medio dit jaar kwam er plotseling vaart in het proces om te komen tot een bestuurlijke herinrichting van gemeenten in Noord-Groningen. Na een jarenlang krachten spel met zeer diverse en tegenstrijdige belangen tussen de 7 betrokken Groninger gemeenten, wisten de BMW-gemeenten uiteindelijk toch over hun eigen schaduw heen te stappen. Zij vonden elkaar, omdat ze inzagen dat één robuuste, bestuurlijk sterke gemeente in deze tijd het beste in staat is om de forse opgaven van Noord-Groningen aan te pakken én op te lossen. Dus omarmden de raden van deze gemeenten enige tijd later (in september 2016) - met enkele kanttekeningen in de marge - het gezamenlijk door hen opgestelde ‘Verkennd startdocument herindeling BMW-variant’. Tot het schrijven van dit document waren ze trouwens door het college van GS uitgenodigd. En omdat het document bij GS in goede aarde viel, lag de weg vervolgens open voor een gemeentelijke herindeling van de BMW-gemeenten. De raden van Bedum, De Marne, Winsum en Eemsmond zijn voor vanavond door GS uitgenodigd om hun eerder genomen keuze voor een gemeentelijke samenvoeging te bekrachtigen met een definitief ja-woord. Gelet op de voortgang van het tot nu doorlopen herindelingsproces, mag dit vanavond geen verrassing aan de raadstafels van BMW-gemeenten opleveren. Het door de provincie gestarte open overleg met de 7 Groninger gemeenten kan dan worden beëindigd; het initiatief tot herindelen teruggedroefd bij de BMW-gemeenten. In het onderliggende raadsvoorstel attendeert het college de raad er op, dat er voor de beoogde fusiedatum van 1 januari 2019 (en dat is volgens de ChristenUnie een hele krappe, misschien wel te krappe tijdslijn) nog heel veel werk moet worden verricht. Het college legt daarbij de vinger bij enkele aandachtsvelden, zoals communicatie en afstemming met ondernemingsraden en de behoefte aan extra menskracht om het karwei te klaren. De ChristenUnie vindt ten aanzien van het verdere vervolg van het herindelingsproces, ook andere aandachtspunten van belang, bijvoorbeeld: 1. dat de nieuw te vormen gemeente bestuurlijk zo sterk mogelijk wordt ingericht, d.w.z. met een kundig college en capabele ambtenaren. De schaalgrootte van de nieuwe gemeente brengt immers ook zwaardere opgaven voor het gebied met zich mee. En het moment lijkt de ChristenUnie er rijp voor, om de gemeentelijke organisaties eens op te schudden. De ChristenUnie vindt het belangrijk dat straks de juiste man op de juiste werkplek zit; 2. dat de verschillen in hoogte van gemeentelijke belastingen en tarieven tussen de betrokken gemeenten met ingang van de fusiedatum 1 januari 2019 zullen zijn gemiddeld; 3. dat bij de naamgeving van de nieuwe gemeente vooral externe expertise op dit terrein wordt ingeschakeld om tot het maken van een verantwoorde keuze te kunnen komen; 4. dat er goed wordt nagedacht op welke wijze de belangen van de Bedumse burgers en ondernemers het beste behartigd kunnen blijven worden; 5. last but not least, op welke wijze de raden bij al deze processen betrokken moeten worden. Herindeling is wat de ChristenUnie Bedum betreft nooit een doel op zich geweest. Bedum staat er in meerdere opzichten immers prima voor. Dat laat deze gemeente straks los, om op te gaan in een groter bestuurlijk geheel. Zoiets doet begrijpelijkerwijs pijn. Maar de uitdagingen waarvoor de gemeente Bedum anno 2016 staat, zijn helaas niet meer door een autonome gemeente te <i>handelen</i>. Dan doet men de eigen burgers te kort. De kunst van het loslaten van een autonoom Bedum is naar de mening van de ChristenUnie even vergelijkbaar als wanneer ouders van hun volwassen geworden kinderen horen zeggen dat ze er klaar voor zijn om ‘uit te vliegen’. Klaar voor een nieuwe uitdaging. De uitdaging voor een grotere gemeente biedt ook deze gemeente nieuwe kansen en nieuwe be-</p>

	<p>stuurlijke mogelijkheden. Die wil de ChristenUnie grijpen. De ChristenUnie zegt vanavond “ja” tegen alle 7 punten die in het raadsvoorstel vermeld staan.</p>
Voorzitter	<p>Gaat namens het college in op de reacties in eerste termijn. Het CDA heeft nog een keer kort toegelicht dat vanuit verschillende vertrekpunten (zelfstandigheid en samenwerking; BMW E; G7) college en raad van Bedum eigenlijk zijn toegegroeid naar brede steun voor dit voorstel. Is het met het met de CDA-fractie eens dat de bedoeling van dit raadsvoorstel is dat alle andere varianten hiermee ook worden afgesloten. Leidt die brede steun af uit de reacties van de raadsfracties op het voorstel dat vanavond in de vier BMW E-raden is gea-gendeerd en dat luidt: bekrachtiging van het eerder voornemen tot herindeling van BMW E tot één nieuwe gemeente. Heeft ook aangedrongen op die formulering omdat hij dit in zeker zin ook een overbodig raadsbesluit vindt: in september is er in Bedum en de andere gemeenten al een soortgelijk besluit genomen; komt daar nog op terug. De redenen voor deze herindeling zijn ook door de fracties aangegeven: omdat men het als huidige gemeente met zelfstandigheid en samenwerking bij decentralisaties en gaswinning niet kan redden, ook soms omdat andere gemeenten liever herindelen dan samenwerken – en Bedum dan alleen komt te staan – en soms ook omdat samenwerking niet altijd zo effectief is gebleken als in deze tijd nodig is en ook eerder werd verondersteld. Of ook omdat de G7-variant weliswaar een in velerlei opzichten betere oplossing wordt gevonden, maar niet haalbaar is gebleken, ondanks alle en vele inspanningen waar de fracties van nabij bij betrokken zijn geweest, ook nog begin dit jaar van het provinciebestuur. En de fracties hebben gelijk als men kijkt naar de BMW E-gemeente: dat wordt een veelzijdige en krachtige plattelands-gemeente, met inderdaad, zoals de VVD zegt, belangrijke pijlers qua economie en werkgelegenheid met zeker de agrarische en de melk verwerkende sector. Terecht relativeerde de heer Hoekzema het belang van de haven; heeft zelf gezegd dat die geld oplevert maar ook risico’s met zich meebrengt; wel is het zo dat de nieuwe gemeente in deze variant beschikt over twee havens. In de media kon men lezen dat begrippen als het huwelijksbootje met wat daaraan vooraf pleegt te gaan of vroeger ging, zoals verloving en ja-woord, veel wordt gebruikt om het proces op weg naar een BMW E gemeente te beschrijven. In die beeld-spraak - met de kanttekening dat elke vergelijking mank gaat – waren de besluiten in de vier raden begin september het stadium van de verkering: je kiest wel maar houdt je ogen of alternatieven open. Nu is er het moment van verloven: je maakt een duidelijke keuze. Het provinciebestuur maakt daar ondertrouw van door het ARHI-initiatief weer los te laten en in handen te leggen van de BMW E gemeenten. Met de volgende formele stap van het herindelingsontwerp dat het college eind dit jaar met de raad wil bespreken, verkeert Bedum in deze beeldspraak dan inmiddels in huwelijks staat. Komt daarmee op het punt van tempo en ambitie wat de meeste fracties nadrukkelijk onder de aandacht hebben gebracht. De planning lijkt misschien krap, maar hij zegt de ChristenUnie niet na dat die te krap is; sluit zich dan liever aan bij de woorden van de PvdA dat men met volle kracht vooruit moet. Moet er ook soms aan denken dat onder druk alles vloeibaar wordt: als je een ambitie hebt en een datum die je moet halen en ook graag wilt halen, versterkt dat de drang tot samenwerking en brengt dat het bereiken van resultaat dichterbij. En druk is nodig om een dergelijk proces – en natuurlijk, dit richting het CDA: in een verantwoord tempo – tot een goed einde te brengen. Het moet goed, snel en zorgvuldig: die drie-eenheid moet kunnen worden toegepast. En zo bezien – maar dat is natuurlijk achteraf bekeken – is er te veel tijd en energie gestopt in mogelijke realisatie van de G7-variant. Maar het ligt niet aan Bedum dat die niet tot stand kon worden gebracht. Kan de PvdA met steun van wethouder Van Dijk nu antwoorden dat het gedeelte dat tot Middag Humsterland hoort en nu bij Winsum is ingedeeld, bestaat uit de plaatsen Garnwerd, Feerwerd en Ezinge. Zoals bekend is in het aan voorliggend raadsvoorstel gelijklopende raadsvoorstel in Winsum de zaak van de volksraadpleging toegevoegd. Zal zorgen dat de raad een afschrift van dat raadsvoorstel krijgt zodat de raad niet alleen weet om welke gemeente het gaat maar ook op welke manier de gemeente Winsum zich die volksraadpleging had voorgesteld. De ChristenUnie geeft nog een aantal behartigenswaardige dingen mee voor het vervolg. Goed dat die ge-</p>

	<p>noemd zijn. Ze zijn voor het college niet nieuw, maar behoeven zeker aandacht. Eigenlijk zijn dat ook dingen die men als raad wil volgen. Dat begint uiteraard met de wettelijke bevoegdheden en verantwoordelijkheden en besluiten die in die wet aan raden zijn toebedeeld, proeft echter uit de opmerking van de ChristenUnie ook dat zij de raad op onderdelen/hoofdlijnen betrokken wil zien, wil weten wat er speelt, en wat hem betreft ook het college bevragen of aanspreken naar gelang men als raad de informatie beoordeelt en daar aanleiding toe ziet. De PvdA had daar ook de vraag bij hoe men zich de klankbordgroep moet voorstellen, hoe je dat doet in 4 gemeenten. Denkt zelf dat het allerbelangrijkste is dat elke raad zijn eigen informatie regelt, samen met het college of de portefeuillehouder – en of men dat nu wil via het presidium, een raadscommissie of nieuwsbrief maakt niet uit. Maar vervolgens is het evenzeer goed dat de raad via een vertegenwoordiging deelneemt aan het overleg met vertegenwoordigingen uit de overige 3 gemeenteraden. Dat is enigszins getrapt, maar komt tegemoet aan twee uitgangspunten: men wil als raad een aantal zaken bewaken of met nadruk inbrengen – de heer Berghuis heeft die ook genoemd, onder meer kenmerken van Bedum zoals een relatief lage belastingdruk. Het is goed om het eigen college of de eigen portefeuillehouder daarop aan te spreken. Wil dus graag met de leden in een eerstvolgend presidium of anderszins nadenken over de vraag hoe men dat nu in de eigen gemeente goed kan organiseren en tegelijkertijd over de vraag op welke manier de 4 gemeenten in zo'n klankbordgroep vertegenwoordigd kunnen zijn. Stelt voor dat men daarvoor een aanpak bespreekt die het tempo hoog houdt, maar die tevens die betrokkenheid of samen optrekken als onderdeel van het proces bevat.</p>
Wijnstra	<p>Vond beantwoording van voorzitter duidelijk en diens vergelijking met verlovings, ondertrouw en huwelijkse staat treffend. Men gaat een volgende fase in. Juist in die fase is het van belang elkaar goed vast te blijven houden. Deed daarom ook de oproep dat tijd voor het CDA niet bepalend is. Is het ermee eens dat als je eenmaal een datum hebt gesteld, je daar ook naartoe werkt maar het is wel een vervolgproces met vier verschillende gemeentes, zorgvuldigheid daarbij in acht nemen is erg belangrijk, en als het leidt tot 1 januari '19 is het mooi, maar mocht er meer tijd nodig zijn dan weet men hoe het CDA daarin staat.</p>
Hoekzema	<p>Betoog van voorzitter was duidelijk, VVD heeft niets voor tweede termijn.</p>
Heres	<p>Dankt voor beantwoording van vragen. Kan zich vinden in voorstel om klankbordgroep nader in presidium te bespreken. Vindt evenals voorzitter dat het tempo hoog moet blijven, vindt het verstandig 1 januari 2019 scherp in het oog te houden. Is het ook met dhr. Wijnstra eens dat men elkaar moet vasthouden aan de uitgangspunten die hier vanavond vastgesteld worden. Wat PvdA betreft wordt het herindelingstraject met enthousiasme ingegaan. Heeft kleine opmerking over de havens: volgens hem telt de nieuwe gemeente 3 havens.</p>
Berghuis	<p>Dankt voorzitter voor diens heldere toelichting. Laat reactie in 2^e termijn achterwege.</p>
Voorzitter	<p>Telt haven Noordpolderzijl graag mee, beaamt dat BMW telt 3 havens, sterker kan het niet. Beaamt opmerking van CDA mbt. het tempo dat het wel om 4 gemeenten gaat, wil complexiteit van te verrichten opgave voor 1 jan. '19 niet bagatelliseren maar memoreert dat Bedum via BMW en gegroeide samenwerking met Eemsmond vergeleken met andere gemeenten in provincie al heel veel stappen heeft gezet zoals harmonisatie van verordeningen en regelingen voor personeel; harmonisatie van ICT: op elke werkplek is er hetzelfde apparaat en dezelfde software; en realisatie van een gezamenlijke SoZaWe uitvoeringsorganisatie voor heel BMW. Dit maakt het makkelijker om op volle kracht vooruit te gaan met inachtneming van zorgvuldigheid. Stelt vast dat de raad unaniem instemt met voorstellen 1 tem. 7. Gaat ervan uit overige BMW-gemeenten dat met even grote eensgezindheid vanavond ook doen. Zal dit besluit zsm. ter kennisname brengen aan provinciebestuur. Als provincie conform haar belofte handelt zal men komende maandag horen of men inderdaad met volle kracht vooruit kan op weg naar een herindelingsontwerp eind 2016.</p>

4. Sluiting

Niets meer aan de orde zijnde sluit de **voorzitter** de vergadering om 20.05 uur.

Vastgesteld in de vergadering van 8 en 10 november 2016,

De griffier,

De voorzitter,